

Kirkkauden hetki: Risti ja ylösnousemus

”Sinä siis kuitenkin olet kuningas?” Pilatus sanoi. Jeesus vastasi: ’Itse sinä sanot, että olen kuningas. Sitä varten olen syntynyt ja sitä varten tullut tähän maailmaan, että todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minua.’” (Joh. 18:37.)

Avaintekstit:

Joh. 18:33–19:5;
Joh. 19:17–22;
Joh. 19:25–27;
Luuk. 2:34, 35;
Joh. 20:1–18;
1. Kor. 15:12–20.

Jeesuksen ristiinnaulitseminen ja ylösnousemus ovat Johanneksen evankeliumin huipentuma. Ensimmäiset kymmenen lukua kattavat noin kolme ja puoli vuotta; luvut 11–20 sen sijaan kattavat noin yhdestä kahteen viikkoon.

Neljä evankeliumia esittelevät Jeesuksen kuoleman eri tavoin. Vaikka niiden kertomukset ovat keskenään yhteensopivia, kukin kirjoittaja korostaa keskeisiä kohtia, jotka sopivat erityisesti hänen evankeliuminsa teemoihin. Matteus korostaa kirjoitusten täyttymystä, Markus korostaa Jeesuksen kasteen ja ristin välistä rinnakkaisuutta ja Luukas keskittyy ristiin, joka on parannukseksi ja pelastukseksi (kertomus varkaasta ristillä).

Johannes esittää ristin Jeesuksen valtaistuimelle nousemisena, joka liittyy erityisesti ajatukseen *hetkestä*, johon evankeliumissa viitataan lukuisia kertoja (Joh. 7:30; Joh. 8:20; Joh. 12:27). Tämä ajatus valtaistuimelle nousemisesta on ironinen kuvaus, sillä ristiinnaulitseminen oli halventavin ja häpeällisin roomalaisten käyttämä tapa kuolla. Tämä vastakkainasettelu viittaa Johanneksen esittämään syvästi ironiseen kuvaukseen: Jeesus kuolee häpeällisesti, mutta tapahtuma on samalla hänen kunniakas valtaistuimelle nousemisensa Vapahtajana.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 21.12.2024

MITÄ ON TOTUUS?

Joh. 18:28-32 ei kuvata yksityiskohtaisesti Jeesuksen oikeudenkäyntiä. Sen sijaan keskitytään siihen, kun Jeesus tuodaan Pontius Pilatuksen eteen.

Lue Joh. 18:33-38. Mistä Pilatus ja Jeesus keskustelivat?

Maaherra kysyy Jeesukselta, onko hän juutalaisten kuningas (Joh. 18:33). Tämä on ensimmäinen viittaus tähän arvoimeen, mutta ei tule olemaan viimeinen. Jeesus kysyy Pilatukselta, kysyykö hän tätä itse vai sanoivatko muut hänen olevan se. Hänen kysymyksensä siirtää vastausvuoron maaherralle tiedustellen, ymmärtääkö tämä, kenelle hän puhuu. Lukija tietää jo, että Jeesus on kuningas. Tietääkö maaherra?

Pilatus vastaa omalla kysymyksellään: "Olenko minä mikään juutalainen? Oma kansasi ja ylipapit sinut ovat minulle luovuttaneet. Mitä sinä olet tehnyt?" (Joh. 18:35.) Kyseessä oli väistöliike, jonka juuret ovat Jeesuksen kysymyksestä johtuneessa ärtymyksessä. Maaherra otti ensimmäisen askeleen pois päin totuudesta, kun hän antoi ennakkoluulojensa estää havaintokykynsä toimia.

Jeesus vastaa, ettei hänen valtakuntansa ole tästä maailmasta (Joh. 18:36). Pilatus pääättelee sitten tarkkanäköisesti, että Jeesus väittää olevansa kuningas (Joh. 18:37). Tämä johtaa Jeesuksen tärkeään selitykseen, jonka mukaan hän on syntynyt todistamaan totuuden puolesta ja että jokainen, joka on "totuudesta", kuulee hänen äänensä (Joh. 18:37).

Pilatus kysyy sitten: "Mitä on totuus?" (Joh. 18:38.) Hän ei odota vastausta, vaan yrittää pelastaa Jeesuksen väkijoukolta.

Totuus on Johanneksen evankeliumin teema. Ikuisena Sana (*logos*, Joh. 1:1-5) Jeesus on valo ja totuus. Kaikki tämä on vastakohtaa pimeydelle ja erehdykselle. Jeesus on täynnä armoa ja totuutta (Joh. 1:14). Armo ja totuus tulivat hänen kauttaan (Joh. 1:17). Johannes Kastaja todisti totuuden puolesta (Joh. 5:33). Jeesus vahvisti, että hänen Isänsä on "totuus" (Joh. 7:28). Jeesus itse kuuli totuuden Isältään (Joh. 8:40). Jeesus on "tie, totuus ja elämä" (Joh. 14:6). Jumalan sana on "totuus" (Joh. 17:17). Kysymyksestään huolimatta Pilatus menetti tilaisuutensa saada tietää totuus ennakkoluulojensa, aiempien päätöstensä ja häneen kohdistuneiden paineiden vuoksi.

**”KATSO:
IHMINEN!”**

Lue Joh. 18:38-19:5. Miten Pilatus yritti taivutella kansaa pyytämään Jeesuksen vapaaksi?

Pilatus ei odottanut Jeesukselta vastausta, vaan yritti vakuuttaa ihmiset. Näin Pilatus asetti itsensä epäedulliseen asemaan. Uskonnolliset johtajat ymmärsivät pystyvänsä manipuloimaan maaherraa väkijoukon avulla.

Pilatus viittaa tapaan päästää vanki vapaaksi pääsiäisen aikaan ja kysyy, haluaako kansa, että hän vapauttaa ”juutalaisten kuninkaan”. Yllättäen ja varsin ironisesti kansa pyytää vapauttamaan Barabbas-nimisen rosvon eikä viatonta Jeesusta.

Jeesuksen pilkkaaminen ja häpäiseminen alkaa. Roomalaiset sotilaat punovat hänelle orjantappurakruunun, pukevut hänelle purppuranpunaiseen viittaan ja tulevat toistuvasti hänen eteensä tervehtien häntä pilkallisesti juutalaisten kuninkaana. Tämäntyyppinen sotilaallinen tervehdys oli samanlainen kuin tapa, jolla he tervehtivät keisaria, mutta tässä se tehtiin pilkaten.

Pilatus näyttää etsivän keinoa vapauttaa Jeesus käyttämällä hyväksi kansan sääliä. Hän tuo Jeesuksen ulos orjantappurakruunu ja purppuraviitta yllä. Tilanne, jota Johannes ei kommentoi, esittelee Jeesuksen kuninkaallisessa pilkkapuvussa, ja maaherra kehottaa kansalaisia: ”Katso: ihminen!” (Joh. 19:5). Tämä muistuttaa lukijaa Johannes Kastajan sanoista Joh. 1:29: ”Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!” On ironista, että pakanallinen maaherra esittelee Israelille Messiaan tässä kuninkaallisessa asussa.

Kuten Joh. 19:6-16 osoittaa, väkijoukko kuitenkin vaatii Jeesuksen ristiinnaulitsemista, koska hän väitti olevansa Jumalan Poika. Tämä pelottaa Pilatusta, joka pyrkii entistä enemmän järjestämään Jeesuksen vapaaksi. Johtajat sinetöivät Jeesuksen kohtalon väittämällä, että hänen vapauttamisensa olisi keisarin vastustamista. He tietävät, että Pilatuksen lojaalius keisaria kohtaan merkitsisi sitä, ettei hän vapautta ketään, joka väittää olevansa samassa asemassa. Johtajat sanovat, ettei heillä ole muuta kuningasta kuin keisari. Näin ollen heidän syvä vihansa Jeesusta kohtaan oli suurempi kuin heidän kansalliset tavoitteensa. Vapautuakseen Jeesuksesta he olivat valmiita uhraamaan vaatimukset kansallisesta itseääräämisöikeudesta.

”SE ON TÄYTETTY”

Kuten Joh. 19:17-22 osoittaa, Pilatus kirjoitti latinaksi, kreikaksi ja hepreaksi kirjoituksen, jossa luki: ”Jeesus Nasaretilainen, juutalaisten kuningas.” (Joh. 19:19.) Uskonnolliset johtajat halusivat muuttaa sen. Pilatus ei suostunut siihen, ja kirjoitus jäi paikalleen todistaen mykkänä totuudesta Jeesuksesta ja yhtenä merkinä siitä, että Jeesus on ristillä kuninkaana. Tässä Jeesus, todellakin heidän kuninkaansa, juutalaisten kuningas, riippui ristillä kuin tavallinen rikollinen.

”Korkeampi voima kuin Pilatus tai juutalaiset oli johtanut panemaan tuon kirjoituksen Jeesuksen pään päälle. Jumala oli johdattanut niin, että se saisi ihmiset ajattelemaan ja tutkimaan kirjoituksia.” (5AO 300.)

Lue Joh. 19:25-27. Mitä liikuttavaa Jeesuksen äitiä koskevaa tapahtui Jeesuksen ollessa ristillä?

Ristin juurella seisoivat tuona päivänä muun muassa Johannes, rakas opetuslapsi, sekä Maria, Jeesuksen äiti. Monta vuotta aiemmin Simeon oli ennustanut juuri tämän kokemuksen, kun Joosef ja Maria veivät Jeesuksen temppeleihin siunattavaksi (vrt. Luuk. 2:34, 35). Nyt viimeisillä hetkillään Jeesus puhuu äidilleen. ”Nainen, tämä on poikasi!” ja Johannekselle hän sanoo: ”Tämä on äitisi!” (Joh. 19:26, 27).

Lue Joh. 19:28-30. Mikä merkitys on Jeesuksen viimeisillä sanoilla: ”Se on täytetty”?

Jakeessa 28 oleva kreikankielinen verbi *teleō* ("saattaa päätökseen") on sama verbi, jota käytetään jakeessa 30 ("Se on täytetty"). Lisäksi samaa sukua oleva sana *teleiōō* ("saattaa loppuun", "tehdä täydelliseksi") esiintyy myös jakeessa 28 viitaten kirjoitusten käymiseen toteen. Olipa tilanne kuinka kauhistuttava tahansa, kaikki oli täyttymässä ja kaikki oltiin saamassa päätökseen.

Kun Jeesus sanoo: ”Se on täytetty”, hän saattaa päätökseen, täyttää työn, jonka Isä antoi hänelle tehtäväksi.

Mitä Jeesuksen sanat ”Se on täytetty” tarkoittavat meille jokaiselle? Mikä on päättynyt, ja miten se koskee elämäämme?

TYHJÄ HAUTA

Lue Johannes 20:1-7 (VKR/RK 2012). Mikä merkitys näissä jakeissa kuvatulla asialla on meille?

Jeesus kuoli myöhään perjantai-iltapäivänä ja nousi kuolleista varhain sunnuntaina. Hänen hautaamisensa tehtiin hätäisesti eikä sitä saatettu loppuun, koska sapatti oli lähellä (Joh. 19:42). Vaikka hänen seuraajansa rakastivat Jeesusta hyvin paljon, he kuitenkin viettivät sapattia eivätkä menneet haudalle (vrt. Mark. 16:1; Luuk. 23:56). Sapatin jälkeen joukko naisia osti tuoksuöljyjä, jotka he veivät haudalle sunnuntaiaamuna. Heidän järkytyksekseen kivi oli vieritetty pois, ja hauta oli tyhjä.

Magdalan Maria oli yksi niistä, jotka tulivat varhain haudalle. Hän juoksi kertomaan Pietarille ja Johannekselle, mitä oli nähnyt. Miehet juoksivat haudalle. Johannes oli Pietaria nopeampi ja saapui paikalle ensimmäisenä. Hän kurkisti sisään ja näki siellä pellavaiset käärinliinat, joihin Jeesus oli ollut käärittynä. Hän ei kuitenkaan mennyt sisään.

Pietari kuitenkin meni sisälle ja näki käärinliinat siellä. Hän näki myös Jeesuksen kasvoja peittäneen hikiliinan, mutta se ei ollut muiden liinojen vieressä. Se oli omana kääronään.

Lue Johannes 20:8-10 (VKR/RK 2012). Mitä omana kääronään ollut hikiliina tarkoitti?

Kun Pietari oli mennyt hautaan sisään, myös Johannes meni sinne. Joh. 20:8 (VKR/RK 2012) sanotaan, että hän meni sisään, näki ja uskoi. Miksi se, että Johannes näki käärinliinat ja hikiliinan erillään, omana kääronään, sai hänet uskomaan, että Jeesus oli noussut kuolleista?

Tähän kysymykseen vastaamiseksi on pohdittava, miksi hauta olisi ylipäättään ollut tyhjä. Tyypillisin vastaus olisi, että asialla olivat haudanryöstäjät. Tämä selitys on kuitenkin väärin kolmesta syystä. Ensinnäkin Matteus kertoo, että hautaa vartioitiin (Matt. 27:62-66), mikä tekee haudanryöstön epätodennäköiseksi. Toiseksi haudanryöstäjät varastavat yleensä arvoesineitä, eivät mätäneviä ruumiita. Kolmanneksi haudanryöstäjillä on kiire, eivätkä he taittele käärinliinoja. Ei siis ihme, että Johanneksen nähtyä hikiliinan omana kääronään, hän uskoi Jeesuksen nousseen kuolleista.

JEESUS JA MARIA

Lue Joh. 20:11-13. Mikä tässä tapahtunut osoittaa, miksi Magdalan Maria ei vielääkään ymmärtänyt tyhjän haudan merkitystä?

Edellinen viittaus Mariaan on se, kun hän kertoo Pietarille ja Johannekselle tyhjästä haudasta (Joh. 20:2). Miehet juoksivat haudalle, ja Maria palasi sinne hieman myöhemmin. Kun Pietari ja Johannes olivat tarkastaneet haudan, he poistuivat sieltä. Maria kuitenkin palasi ja viipyi siellä itkien. Epäilemättä hän oli itkenyt paljon viime päivinä. Ja nyt - tämäkin? Hän kumartui ja katsoi sisälle.

Hänen yllätyksekseen kaksi valkoisiin pukeutunutta enkeliä istui haudassa Jeesuksen ruumiin tilalla. He kysyivät häneltä: "Mitä itket, nainen?" (Joh. 20:13.) Marian tuskallinen vastaus oli, että hänen Herransa on viety pois, eikä hän tiennyt, mihin hänet oli pantu.

Lue Joh. 20:14-18. Mikä muutti kaiken Marian kohdalla?

Kyyneleet hämärsivät Marian silmät, kun hän kääntyi ja näki jonkun seisovan takanaan. Muukalainen kysyi enkelien tapaan: "Mitä itket, nainen? Ketä sinä etsit?" (Joh. 20:15.) Maria luulee puhuvansa puutarhurille ja pyytää tältä apua Jeesuksen ruumiin löytämiseksi.

Muukalainen sanoo yhden sanan: "Maria." Se oli yhden sanan mittainen ilmaisu, joka muutti maailman. Yhtäkkiä yllättynyt Maria tunnistaa, että ylösnoussut Jeesus puhuu hänelle. Jeesus vaatii, ettei Maria koskisi häntä, sillä hänen on noustava Isänsä luo. Marian tehtävänä on kuitenkin mennä kertomaan opetuslapsille, että hän nousee "oman Isäni ja teidän Isänne luo, oman Jumalani ja teidän Jumalanne luo" (Joh. 20:17). Maria täytti tehtävänsä. Hän kertoi opetuslapsille nähneensä Herran ja myös kaikki muut yksityiskohdat, jotka Herra oli hänelle sanonut (Joh. 20:18).

Lue 1. Kor. 15:12-20. Mitä hyötyä on Paavalin mukaan kristillisestä uskostamme, jos Kristusta ei olisi herätetty kuolleista?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 5, s. 313–320 ja s. 332–345 tai *Aikakausien Toivo*, s. 730–737 ja 750–763 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 565–571 ja 581–590. Ks. myös Clifford Goldstein, *Risen: Finding Hope in the Empty Tomb* (Nampa, ID: Pacific Press, 2020).

”Pilatus halusi vapauttaa Jeesuksen. Mutta hän näki, ettei hän voisi tehdä sitä ja samalla säilyttää omaa asemaansa ja kunniaansa. Siksi hän mieluummin uhrasi viattoman elämän kuin maallisen valtansa. Kuinka monet uhraavatkaan samalla tavalla periaatteensa välttääkseen tappion ja kärsimykset! Omatunto ja velvollisuus viittaavat yhtäälle, omat edut toisaalle. Virta vetää voimakkaasti väärään suuntaan, ja nielee syyllisyyden synkkiin kuiluihin sen, joka ryhtyy sovitteluihin pahan kanssa.” (5AO 292, 293.)

”Kristus ei antanut henkeään, ennen kuin hän oli suorittanut sen työn, jota hän tuli tekemään, ja kuolinhetkellään hän huudahti: ’Se on täytetty!’ (Joh. 19:30). Taistelu oli voitettu. Hänen oikea kätensä ja pyhä käsivartensa olivat hankkineet hänelle voiton. Voittajana hän pystytti lippunsa ikuisille kukkuloille. Eikö enkelien keskuudessa vallinnut ilo? Koko taivas riemuitsi Vapahtajan voitosta. Saatana oli lyöty ja hän tiesi menettäneensä valtansa.

Enkeleille ja lankeamattomille maailmoille huuto ’se on täytetty’ oli hyvin tärkeä. Se merkitsi heille kuten meillekin sitä, että suuri lunastustyö oli täytetty. He pääsevät osallisiksi meidän kanssamme Kristuksen voiton hedelmistä.” (5AO 313.)

Keskustelunaiheita:

1. Mitkä päätöksentekoprosessit voivat auttaa sinua välttämään tekemästä Pilatuksen kaltaisen virheen?
2. Miksi Jeesuksen täytyi kuolla puolestamme? Miksi hänen täytyi olla sijaisemme? Miksi hänen kuolemansa oli välttämätön, jotta saisimme pelastuksen? Mitkä raamatunkohdat tukevat vastauksiasi?
3. Mikä on Raamatun ja historiallisten todisteiden välinen suhde, kun on kyse uskosta Jeesuksen ylösnousemukseen? Mitkä historialliset todisteet todella vahvistavat Jeesuksen ylösnousemuksen?
4. Lue 1. Kor. 15:12–20. Miten Paavalin sanat vahvistavat sen totuuden, että kuolleet nukkuvat ylösnousemukseen saakka, joka tapahtuu Kristuksen palatessa takaisin?